

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МОДРИЧА
НАЧЕЛНИК – ОПШТИНСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ**

И Н Ф О Р М А Ц И Ј А

**о провођењу Протокола о поступању и сарадњи надлежних субјеката
на заштити жртава насиља у породици**

Модрича, мај 2024. године

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Протокол о поступању и сарадњи надлежних субјеката заштите у случајевима насиља у породици на подручју општине Модрича усвојен је на 6. редовној сједници Скупштине општине Модрича одржаној 22.06.2021. године. Потписници Протокола су: Полицијска станица Модрича, ЈУ Центар за социјални рад Модрича, ЈЗУ Дом здравља Модрича, Центар за ментално здравље (у оквиру Дома здравља Модрича), Основни суд Модрича, ОШ „Свети Сава“ Модрича, ОШ „Сутјеска“ Модрича, СШЦ „Јован Цвијић“ Модрича, УГ „Будућност“ Модрича и Општина Модрича.

Жртве насиља у породици имају вишеструке и комплексне потребе, укључујући здравствену заштиту, сигуран смјештај, психосоцијално савјетовање, полицијску заштиту и правно савјетовање. С обзиром да је немогуће да једна институција, установа или организација пружи све услуге одговарајућег квалитета и специјализације, мултисекторски одговор, уз координацију дјеловања свих релевантних актера, доприноси бољој доступности свеобухватне подршке за жртве насиља у породици.

У циљу праћења и процјењивања спровођења закона, политика и мјера за сузбијање и спречавање насиља у породици и доприноса координисаном и ефикасном дјеловању у области насиља у породици, потписници овог Протокола формирали су Групу за координацију и сарадњу (23.11.2021.) коју чине по два представника сваког од субјеката заштите потписника Протокола. Група има савјетодавну улогу, а на састанцима Групе се обрађују следеће теме: извјештаји о стању свих субјеката заштите са нагласком на примјерима добре и лоше праксе, анализа прикупљених података са дефинисаним препорукама, извјештаји о реализованим превентивним и другим програмима и друге теме од значаја за рад Групе за координацију и сарадњу.

Крајњи корисници Протокола су сви чланови породице, укључујући директне жртве (већином жене), као и жртве које свједоче насиљу (већином дјеца), као и учиниоци насиља. Насиље у породици представља свака радња насиља члана породице или породичне заједнице којом се угрожава спокојство, психички, тјелесни, сексуални или економски интегритет другог члана породице или породичне заједнице.

Под насиљем у породици подразумевају се следеће радње и пријетње наведеним радњама:

- примјена силе на физички или психички интегритет члана породице или породичне заједнице;
- поступање које може проузроковати или изазвати опасност да ће проузроковати физичку или психичку бол или патњу члана породице или породичне заједнице;
- проузроковање страха или личне угрожености или повреде достојанства члана породице или породичне заједнице уцјеном или другом принудом;
- вербални напад, вријеђање, псовање, називање погрдним именима, те други начини грубог узнемиравања члана породице или породичне заједнице;
- сексуално насиље;
- онемогућавање приступа здравственој заштити и њези;
- праћење и сви други слични облици узнемиравања члана породице или породичне заједнице;
- намјерно оштећење или уништење имовине члана породице или породичне заједнице, заједничке имовине, или имовине у посједу;

- ускраћивање или одузимање права на економску независност забраном рада или држање члана породице или породичне заједнице у односу зависности или подређености;
- васпитање дјеце на начин понижавајућег поступања;
- одузимање дјеце или избацивање из стана члана породице или породичне заједнице;
- исцрпљивање радом, изгладњивањем, ускраћивањем сна или неопходног одмора члану породице или породичне заједнице;
- непридржавање одлуке надлежног органа којом је утврђен лични контакт дјеце са родитељима;
- задржавање путне исправе или неког другог документа члана породице или породичне заједнице;
- насилна изолација или ограничење слободе кретања члана породице или породичне заједнице и
- свака друга радња која представља насиље у породици или породичној заједници.

На основу Закона о заштити од насиља у породици („Службени гласник Републике Српске“, број: 102/12, 108/13, 82/15 и 84/19) на подручју сваке јединице локалне самоуправе у Републици Српској дефинисано је закључење Протокола о поступању у случајевима насиља представника свих установа, органа и организација које пружају заштиту, помоћ и подршку жртвама насиља у породици.

Сви субјекти заштите, потписници Протокола су доставили податке о евидентираном насиљу из своје надлежности током 2023. године на прописаним обрасцима. Обрасци су прилагођени надлежностима сваког од субјеката заштите и прослијеђени су у сврху побољшања и уједначавања критеријума система евидентирања и прикупљања података у случајевима насиља у породици, као и истовјетности података из ове области. За УГ „Будућност“ није припремљен образац због специфичности улоге коју они имају у случају насиља у породици и збрињавању жртава насиља.

Достављене податке везане за насиље у породици у 2023. години наводимо у наставку информације по субјектима заштите са освртом на упоредне податке из претходне године.

Полицијска станица Модрича

Улога и обавеза полиције је да спречава и сузбија насиље у породици, заштити жртву насиља у породици, ради на идентификацији учиниоца, прати реализацију изречених заштитних мјера према учиниоцима насиља, води евиденцију о насиљу у породици, доставља извјештаје и предузима и друге мјере и радње из домена полицијског дјело круга рада у складу са важећим позитивним законским и подзаконским прописима.

У 2023. години Полицијској станици Модрича пријављено је укупно 14 случаја насиља у породици (1 случај више у односу на претходну годину) за које су достављени извјештаји надлежном тужилаштву и обавијештен је Центар за социјални рад.

Законом о заштити од насиља у породици прописано је да по свакој пријави насиља полицијски службеник врши процјену ризика, што је и урађено за свих 14 пријава насиља и утврђен је умјерен ризик од настанка новог насиља код свих 14 случајева.

С обзиром на број пријављених учинилаца насиља у породици према полу, старосној доби и поново учињеном насиљу је сљедећи:

Старосна група	Пол		Укупно	Повратници учиниоци насиља		
	М	Ж		М	Ж	Укупно
18-21	0	0	0	0	0	0
21-30	4	0	4	0	0	0
31-40	3	0	3	0	0	0
41-50	3	0	3	0	0	0
51-65	2	0	2	0	0	0
преко 65	2	0	2	0	0	0
Укупно:	14	0	14	0	0	0

За разлику од претходне године учиниоци насиља су само мушкарци и нису у питању повратници чињењу насиља. Када је у питању однос између учиниоца насиља и жртве у 6 случајева пријављеног насиља однос је супруг – супруга, у једном случају ванбрачни партнер – ванбрачна партнерка, 4 случаја бивши партнер – бивша партнерка, у 2 случаја отац – син и у 3 случаја син – мајка.

Када је у питању старосна и полна структура и инвалидитет жртава ситуација је сљедећа:

Старосна група	Пол		Укупно	Лица са инвалидитетом		
	М	Ж		М	Ж	Укупно
до 18 год.	0	0	0	0	0	0
18-21	0	0	0	0	0	0
21-30	1	4	5	0	0	0
31-40	0	2	2	0	0	0
41-50	1	3	4	0	0	0
51-65	0	3	3	0	0	0
преко 65	0	2	2	0	0	0
Укупно:	2	14	16	0	0	0

Када су у питању облици насиља у породици евидентирано је сљедеће:

Облик насиља у породици	Пол жртве		Укупно
	М	Ж	
Угрожавање спокојства	0	1	1
Психичко насиље	1	6	7
Физичко насиље	1	5	6
Сексуално насиље	0	0	0
Економско насиље	0	0	0
Укупно:	2	12	14

Посљедице насиља у породици односе се на тјелесне повреде жртве (1 мушкарац и 5 жена) и остало (1 мушкарац и 7 жена).

Од укупно 14 учинилаца насиља 9 лица је спроведено надлежном суду и лишено слободе, за 5 лица је спроведена хитна мјера заштите – забрана приближавња и контактирања учиниоца насиља са жртвом и 1 заштитна мјера – забрана приближавања жртви.

Приликом вршења насиља није дошло до употребе оружја, а два учиниоца насиља су посједовала оружје. Полицијски службеници су у вези са насиљем у породици реализовали и сљедеће активности:

Р.бр.	Активност	Број
1.	Број извршених провјера за посједовање легалног наоружања учиниоца насиља	14
1.1.	Број привремено одузетог легалног наоружања	1
2.	Број приједлога за издавање наредбе за претрес објеката, просторија и возила које користи насилник	2
2.1.	Број извршених претреса	2
2.2.	Број привремено одузетог илегалног наоружања	1

ЈУ Центар за социјални рад Модрича

Дјеловање Центра за социјални рад остварује се реализовањем његових основних функција: непосредно остваривање социјалне, дјечије и породичне заштите, остваривање функције органа старатељства, праћење и проучавање социјалних потреба и проблема, превентивна дјелатност, планирање и програмирање социјалне заштите у локалној заједници и функција савјетовалишта за брак и породицу.

Активности Центра на спровођењу примарне превенције подразумијевају спровођење мјера стручног савјетодавног рада са корисницима услуга Центра за социјални рад, али и свих других субјеката и грађана са подручја за који је центар мјесно надлежан. Превентивне активности најчешће се проводе супсидијарно, у оквиру поступака који се воде пред Центром за социјални рад, а то су: покушај мирења брачних другова, одржавање личних односа дјетета и родитеља са којим не живи, уређивање породичних односа.

У 2023. години Центар за социјални рад је запримио 21 обавјештење о насиљу у породици (једно више у односу на претходну годину) и то: 4 обавјештења од стране жртве, 8 од стране Полицијске станице Модрича, једно обавјештење од стране здравствене установе, 2 од васпитно – образовних установа, 2 од стране комшија и 4 од стране других сродника.

Такође и Центар за социјални рад је Полицијској станици упутио 2 пријаве насиља, а у 2 интервенције су учествовала службена лица Центра за социјални рад у сарадњи са полицијом.

Облици насиља разврстани према полу у наведеном извјештајном периоду су сљедећи:

Облик насиља у породици	Пол жртве		Укупно
	М	Ж	
Угрожавање спокојства	13	7	20
Психичко насиље	0	0	0
Физичко насиље	0	6	6
Сексуално насиље	0	0	0

Економско насиље	0	0	0
Укупно:	13	13	26

С обзиром на дужину трајања насиља у породици, од постојећих 21 пријаве насиља у једном случају насиље је трајало дуже од годину дана, у 6 случаја трајање је до годину дана и у 14 случајева у питању је једнократно насиље.

Законом о заштити од насиља у породици је назначено да је дијете жртва и уколико је било присутно приликом вршења насиља према другом члану породице, иако радње насиља нису предузете према њему, те се слjedeћи број дјеце третира као жртве насиља у породици у извјештајном периоду:

Дјеца жртве насиља у породици	Пол		Укупно
	М	Ж	
Број дјеце према којима је директно испољено насиље	13	2	15
Број дјеце која су била присутна приликом вршења насиља према другом члану породице	0	0	0

Када је у питању старосна и полна структура и инвалидитет жртава ситуација је следећа:

Старосна група	Пол		Укупно	Лица са инвалидитетом		
	М	Ж		М	Ж	Укупно
0–4	1	1	2	0	0	0
5–9	7	0	7	1	0	1
10–14	4	1	5	0	0	0
15–19	0	0	0	0	0	0
20–34	0	5	5	0	0	0
35–44	0	4	4	0	0	0
45–54	0	0	0	0	0	0
55–64	0	1	1	0	0	0
65–74	0	1	1	0	0	0
75 и више	0	0	0	0	0	0
Укупно:	12	13	25	1	0	1

У односу на 2022. годину мало мањи је укупан број жртава и доста мањи број лица са инвалидитетом.

Односи учиниоца насиља у породици са жртвом су следећи: супруг – супруга (4 случаја), бивши партнер – бивша партнерка (5 случајева), отац – син (4 случаја), отац – кћи (1 случај), мајка – син (5 случајева), син – мајка (2 случаја).

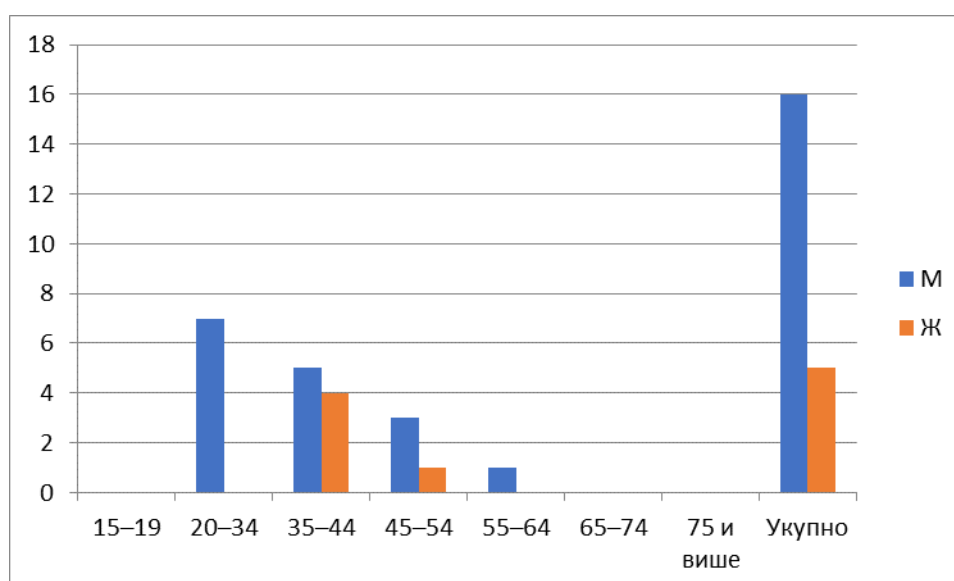
Према мјесту становања 16 жртава насиља долази из урбаног подручја, а 5 из руралног. Социоекономски подаци о малољетним жртвама су следећи:

Социоекономски подаци малољетних жртава	Број
Ученици – основна школа	12
Ученици – средња школа	0
Предшколски узраст	2
Дјеца и омладина са сметњама у развоју	1
Дјеца под старатељством	3

Социоекономски подаци о пунољетним жртвама и учиниоцима насиља су сљедећи:

Социоекономски подаци о пунољетним жртвама и учиниоцима насиља		Број жртва	Број учинилаца
Према радном статусу	Запослени	9	11
	Незапослени	1	9
	Пензионери	1	0
	Нису никада радили	0	1
Према врсти прихода	Корисници права на новчану помоћ према Закону о социјалној заштити	0	0
	Корисници новчаних права према Закону о дјечијој заштити	0	0
	Живе од свог рада	9	11
	Други извори прихода	2	10
Према образовној структури	Доктор наука	0	0
	Магистар наука	0	0
	Мастер	0	0
	ВСС	2	4
	ВШС	0	0
	ССС	9	15
	ОШ	0	2
	НСС	0	0
	Студенти	0	0
Према имовинском статусу	Не посједује никакву имовину	2	1
	Посједује непокретну имовину (стан, кућу, локал, земљиште, шуму и др.)	7	15

За разлику од претходних година гдје је већина учинилаца била незапослена и нижег степена образовања околности су се промијениле, па велики број починилаца насиља је запослено и има завршено средњошколско образовање, а полна и старосна структура учинилаца је приказана у наредном дијаграму:

У укупној структури налази се 21 учинилац насиља, од тог броја 16 учинилаца су мушкарци и 5 особе женског пола.

Када су у питању хитне мјере заштите издата су 4 рјешења забране приближавања и контактирања учинилаца насиља са жртвом. Центар за социјални рад Модрича није издавао рјешења о привременом збрињавању жртава насиља у Сигурну кућу, али су предузете и друге мјере што се види из наредне табеле:

Облици поступања	Број
Смјештај у сигурну кућу	0
Израда плана помоћи жртви према методологији вођења случаја	0
Посредовање код остваривања здравствене заштите	0
Посредовање код остваривања правне помоћи	0
Савјетовање	20

Када је у питању поступање према дјечи жртвама насиља у породици за двоје дјеце је израђен план помоћи жртви према методологији вођења случаја, једно дијете је збринато у хранитељску породицу и друге предузете мјере за шесторо дјеце (постављање старатеља, савјетовање у смислу упознавања са правима, подршка током поступака пред надлежним органима, подршка у остваривању права из здравствене заштите, правдање часова, координација подршке у оквиру школе и образовног процеса).

Према учиниоцима насиља у породици Центар за социјални рад је предузео следеће мјере:

Облици поступања	Број
Покренути поступци за одузимање родитељског права	0
Окончани поступци који су завршени одузимањем родитељског права	0
Покренути поступци за ограничавање родитељског права	0
Окончани поступци који су завршени ограничавањем родитељског права	0
Одузимање дјетета, повјеравање другом родитељу, лицу или установи	0
Надзор над вршењем родитељског права	1
Информативни разговор на околности насиља	15
Информисање починиоца насиља у току поступка по пријави насиља и потенцијалним санкцијама	5
Друге предузете мјере	3

Основни суд у Модричи

Циљ поступања суда је заштита жртве од насиља у породици спречавањем и сузбијањем насиља у породици, којим се крше уставом и законом загарантована основна људска права и слободе.

У 2023. години из области примјене Закона о заштити од насиља у породици изречена је и извршена једна хитна мјера заштите. Хитна мјера заштите изречена је мушкарцу старости од 40-50 година, а у питању је забрана приближавања и контактирања учиниоца насиља са жртвом насиља у породици (у претходној години био је један приједлог за изрицање хитне мјере заштите).

Из области примјене Кривичног законика у предметима насиља у породици евидентиран је сљедећи број предмета:

Предмети насиља у породици	Број / 2022	Број / 2023
Неријешени предмети на почетку периода извјештавања	7	15
Примљени предмети у току периода извјештавања	13	13
Предмети који су ријешени у току периода извјештавања	5	15
Неријешени предмети на крају периода извјештавања	15	13

На основу ријешених предмета изречене су кривичне санкције за извршена кривична дјела насиља у породици у складу са Кривичним закоником РС и то:

Врста санкције	М	Ж	Укупно
Упозоравајуће санкције	-	-	-
Новчане казне	4	-	4
Казне затвора	3	-	3
Условне осуде	8	3	11

У 2022. години за 6 особа је изречена условна осуда.

ЈЗУ Дом здравља Модрича – Центар за ментално здравље

Превенција у здравственом систему, у општем значењу, може се дефинисати као смањивање ризика појаве патолошког процеса, болести, повреде, неспособности, хендикепа или неког другог нежељеног стања или феномена. Превентиван рад здравственог сектора у области насиља у породици има значајну улогу у спречавању појаве или раног откривања насилничког понашања испољеног у било којој форми.

У току 2023. године није било учинилаца насиља упућених на обавезан психосоцијални третман у Центар за ментално здравље, а на лијечење ради заштите менталног здравља упућене су сљедеће жртве насиља:

Старосна група	Пол		Укупно	Лица са инвалидитетом		
	М	Ж		М	Ж	Укупно
0–4	0	0	0	0	0	0
5–9	0	0	0	0	0	0
10–14	0	0	0	0	0	0
15–19	0	0	0	0	0	0
20–34	0	1	1	0	0	0
35–44	0	2	2	0	0	0
45–54	0	1	1	0	0	0
55–64	0	0	0	0	0	0
65–74	0	0	0	0	0	0
75 и више	0	0	0	0	0	0
Укупно:	0	4	4	0	0	0

У 2022. години није било ни жртава ни учинилаца насиља упућених на лијечење.

Васпитно – образовне установе

Насиље у породици укључује и дјецу, као жртве и/или као свједоке, стога васпитно-образовне установе имају значајну улогу као субјекти заштите дјете од вршњачког насиља, родно заснованог насиља и насиља у породици. У односу на све субјекте заштите, васпитно-образовне установе могу и треба да дају посебан допринос у сузбијању и спречавању насиља над дјецом и међу дјецом кроз спровођење превентивних и интервентних активности, процјену ризика од насиља над дјецом и насиља у породици. Ова улога произилази из чињенице да оне представљају, поред породице, најзначајнији фактор социјализације.

У 2023. години у Средњошколском центру „Јован Цвијић“ и ОШ „Сутјеска“ није било пријава насиља у породици, док је у ОШ „Свети Сава“ укупно евидентирано 4 случаја насиља у породици (1 случај мање него претходне године).

У ОШ „Свети Сава“ у 2023. години евидентирана су 4 насиља у породици, а насиље су први примијетили: одјељенски старјешина, педагог, психолог и социјални радник. Жртве насиља су 4 дјечака узраста од 6-14 година. Према жртвама је испољено искључиво психичко насиље и то директно, а учиниоци насиља у сва 4 случаја су мајке.

Радње које је ОШ „Свети Сава“ предузела у овим случајевима су следеће:

Облици поступања	Број
Одмах по сазнању насиља над дјететом обавијештен центар за социјални рад	4
Обављен разговор са дјететом, уз обавезно присуство стручних радника васпитно-образовне установе и стручног радника надлежног центра за социјални рад	4
Осигурана пратња дјетету до љекара, у случају да је био потребан љекарски преглед	0
Извршена пријава полицији	4
Обавијештено ресорно министарство о свим чињеницама и околностима, те активностима које је школа предузела или ће предузети	0
Стручна служба се савјетовала са стручњацима изван установе – породична медицина, центар за ментално здравље, центар за социјални рад, о начину поступања и помоћи дјетету у оквиру васпитно-образовне установе	4
Уколико је дијете свједок насиља, предузете радње ради помоћи дјетету свједоку насиља, те консултовани стручњаци изван установе	0
Сачињена службена забиљешка о предузетим активностима, разговорима, изјавама и запажањима, која се на захтјев доставља надлежним органима	4
На захтјев тужилаштва, полиције или суда достављена сва расположива документација	0

УГ „Будућност“ – Сигурна кућа

Сигурна кућа у Модричи основана је као прва и једна од укупно 3 сигурне куће које постоје у Републици Српској (Бања Лука, Бијељина и Модрича). Рад сигурне куће уређен је Законом о заштити од насиља у породици. Сигурна кућа представља посебну мјеру подршке којом се обезбјеђује сигуран смјештај и збрињавање жртава насиља у породици.

У Сигурној кући Модрича у периоду од 01.01.–31.12.2023. године посебну мјеру подршке и збрињавања користиле су 4 особе (2 жене са двоје дјеце од чега је 1 дијете без родитељске пратње) са подручја општине Модрича, који су у сигурној кући боравили укупно 146 дана. Број особа смјештених у сигурну кућу је много мањи у

односу на претходну годину када је укупно боравило 16 особа (4 жене и 12-оро дјеце, од чега је 6-оро дјеце без родитељске пратње).

Корисницима су обезбијеђени **бесплатни правни савјети**. Говорећи о досадашњим искуствима бивших и садашњих корисника сигурне куће дошло се до закључка да жртве насиља не уживају пуну и задовољавајућу подршку прије и после кривичног поступка. Често су препуштени сами себи и без адекватних информација и заступања током поступка, без подршке стручњака или особа од повјерења. Због свега наведеног, они се често повлаче из поступка, одустају од свједочења и чак траже обуставу кривичног поступка, а у оквиру правне помоћи и савјетовања овом питању је посвећена посебна пажња. Поред савјетовања у случајевима насиља у породици у којима је покренут кривични поступак, жртвама се пружају и основне информације у вези са вршењем права у вези са збрињавањем и заштитом дјеце и одржавањем, односно успостављањем функционалних родитељских односа, као и престанком брачних заједница и могућом подјелом имовине, и пружањем помоћи приликом подношења пријава. Интервенције у психолошкој пракси сигурне куће укључују: психолошке интервенције у кризи, подршку, психолошку припрему за свједочење и оснаживање и терапеутски рад на специфичним психолошким проблемима корисника. Психолошки третмани су прије свега прилагођени потребама жртава, али зависе и од других фактора, као што су: старост, структура личности, интелектуалне способности и сл. У свом терапеутском раду са клијентима психолог истражује изворе снаге, ствари које жртвама помажу да се смире, опусте и остану позитивни. Такође, веома важан сегмент у њиховом опоравку је осјећај повезаности са дјецом и блиским рођацима, као и њихова подршка.

Рад са дјецом прилагођен је узрасту дјеце, јер су се дјеца која су преживјела насиље суочила са бројним посљедицама (несигурност, анксиозност, страх, итд.) које су биле дио њиховог свакодневног живота. Кроз психотерапију се разматрају њихове потребе и тренутно психофизичко стање и у складу са тим се планира индивидуални и групни рад. С обзиром на чињеницу да у сигурној кући борави велики број дјеце која су смјештена без родитељске пратње одржан је низ групних радионица на тему асертивне комуникације. Психолошка подршка се пружа како би се емоционално оснажили, заштитили, ријешили проблеме и помогли да се превазиђе трауматично искуство.

Дјеца без пратње захтијевају посебну заштиту и подршку, нарочито када су смјештена без родитељске пратње, када је родитељ/старатељ процесуиран те је од стране надлежног тужилаштва наложена мјера посебне заштите. У таквим случајевима дјеца су под сталним надзором, одводе се у школу и враћају у сигурну кућу. У ноћним сатима, викендом и празницима дежурају по двије, а не једна особа, како је уобичајено када су у сигурној кући мајке са дјецом. Дјеца без родитељске пратње захтијевају посебну бригу и пажњу и приликом збрињавања ових жртава јак је важно имати што интензивнију комуникацију са надлежним центром за социјални рад због осјетљивости категорије.

Радно-окупациона терапија игра значајну улогу у раду са дјецом, али и одраслима, чије је циљ да подстакне и развије оптимално функционисање у свим свакодневним активностима. Прво се процјењује стање корисника, а затим се планирају даља интервенција и циљеви терапијског третмана. Процјењују се и лијече моторичке компоненте, неуромускуларни, когнитивни капацитети, психосоцијалне, чулне и перцептивне компоненте. Окупациона терапија промовише здрав развој функционалних способности дјетета које му омогућавају максималну независност у обављању активности из свакодневног живота, у различитим срединама.

Рехабилитација жена и дјеце кроз окупационе активности је важан сегмент у опоравку и интеграцији. Ове активности су омиљене свим корисницима, јер им пружају могућност да се одвоје од проблема због којег су смјештени у сигурну кућу. У зависности од афинитета саме кориснице одлучују који тип психосоцијалне рехабилитације кроз радно-окупационе активности им највише одговара.

Сви корисници сигурне куће имају **здравствену заштиту и његу** у складу са својим потребама. Медицинска сестра континуирано ради на унапређењу здравља корисника као и на превенцији, лијечењу и рехабилитацији болести и стања. У оквиру здравствене заштите извршене су сљедеће услуге: набавка лијекова и медицинских средстава, надзор над прописаном терапијом, примјена инсулинске терапије, лијечење и превијање рана, као и примјена раствора и завоја. Такође, у складу са потребама и стањем корисника и дјеце, медицинска сестра мјери и прати виталне функције (крвни притисак, пулс, тјелесну температуру, шећер у крви и сл.). У протеклом периоду посебан фокус био је на дјечи која су била смјештена у сигурној кући без родитељског старања и пратње. Као резултат занемаривања и неадекватне бриге родитеља, дјеца су била неухрањена, занемарила личну хигијену и развила поремећај у исхрани. Сви ови услови захтијевали су појачан надзор и посебне мјере лијечења и рехабилитације у циљу побољшања њиховог општег здравља, али и едукације у смислу усвајања и развоја хигијенских навика. Педагошки рад прилагођен је потребама дубоко трауматизоване дјеце. Активности у овом периоду обично се спроводе кроз индивидуални рад и групне радионице са циљем стицања социјалних вјештина и лакше комуникације са околином. Сврха вођења радионица овог типа је оснаживање дјеце и смањење појаве социопатолошког понашања. Рад с дјецом школског узраста је веома важан јер већина дјеце, због изложености насиљу и промјенама у окружењу погоршава свој школски успјех. Кроз различите иновативне технике прилагођене узрасту, дјеца раде на усвајању и разумијевању школског градива. Циљ је да се ојачају дјечије когнитивне способности, како би се побољшао њихов школски успјех, чиме би се повећало самопоуздање дјеце и подстакла жеља за знањем и успјехом.

Физичка заштита особа збринутих у сигурну кућу обезбјеђује се на 24-сатном нивоу. У ноћним сатима присутно је дежурство, које се појачава када је то неопходно. Цијели објектат сигурне куће је покривен видео надзором, како би се спријечила и смањила могућност опасности која долази споља.

По изласку из Сигурне куће проводи се активност **After care-a** (брига после) гдје се кроз мониторинг посјете прати стање и напредак жртве на опоравку од преживљеног насиља. Подршка и третман са женама и дјецом наставља се и након изласка из Сигурне куће, то је активност која се проводи од стране особља Сигурне куће и Мушког центра, самостално или у сарадњи са надлежним центром за социјални рад. Теренским посјетама сагледава се породична динамика, да ли примјењују стечене вјештине асертивне комуникације и психосоцијалну стабилност. Од посебног значаја је рад са дјецом, јер поред терапијског рада, дјелује се и превентивно како дјеца не би усвајала друштвено неприхватљива понашања.

СОС телефон је кратки четвороцифрени број: 1264, који је бесплатан за позиваоце који га контактирају захваљујући сарадњи успостављеној између УГ „Будућност“ и надлежних ентитетских институција. Телефон је активан од 0-24 сата и све особе су оспособљене за пружање основне подршке женама и дјечи жртвама насиља. О броју запримљених позива на мјесечном нивоу извјештава се према Министарству породице, омладине и спорта РС. Путем СОС телефона волонтерке хитно дјелују у случају потребе, те пружају информације о свим питањима везаним за превенцију и заштиту од насиља у породици. Позиви су бесплатни, а разговори

анонимни и повјерљиви. Особље које ради на СОС телефону чине обучене волонтерке које су ту да саслушају, пруже емотивну подршку и дају информације о могућностима за излазак из насиља. Добро су упознати са процедурама које предузимају институције и организације које се баве превенцијом и заштитом од насиља у породици. Укупно је запримљено 1921 позив у 2023. години (97,3% позиваоца су биле жене), али је ријеч о позивима и из других мјеста у Републици Српској, не само из Модриче.

ЗАКЉУЧАК

Потписници Протокола су се обавезали да ће путем својих представника радити на побољшању и уједначавању критеријума система евидентирања и прикупљања података у случајевима насиља у породици, нарочито насиља над дјецом, што ће послужити ефикаснијем евидентирању свих оваквих случајева и истовјетности података из ове области, као и доношењу квалитетних политика и стратегија развоја у свим релевантним секторима.

Из информације је такође видљиво да потписници Протокола примјењују дефинисане одредбе истог, а све у циљу унапређења и јачања међусобне сарадње у заштити, помоћи и подршци жртвама насиља у породици и координисаног одговора на сузбијању и спречавању понављања насиља.

За све субјекте заштите осим УГ „Будућност“ припремљени су обрасци за евидентирање података о насиљу у породици у сврху побољшања и уједначавања критеријума система евидентирања и прикупљања података у случајевима насиља у породици, нарочито насиља над дјецом, што је послужило ефикаснијем евидентирању свих оваквих случајева и истовјетности података из ове области.

Поредећи податке са 2022. годином видљиво је да је дошло до незнатног повећања броја пријављених случајева насиља и то за једну пријаву више када су у питању Полицијска станица и Центар за социјални рад, а Центар за ментално здравље је пружао психосоцијални третман за 4 жртве насиља више. Основни суд је изрекао једну мјеру хитне заштите, а по кривичном законик у изречено је 11 условних осуда (5 више у односу на 2022. годину), 4 новчане казне и 3 казне затвора. Када су у питању образовне установе пријављено је једно насиље у породици мање, а у Сигурној кући је боравило знатно мање жртава насиља (12 особа мање) у односу на претходну годину.

С обзиром на добро развијен механизам заштите и у наредном периоду ће се радити на спречавању појаве нових случајева насиља у породици, али ће и сваки субјект заштите дјеловати превентивно у оквиру своје надлежности у циљу интензивирања пријава насиља од стране жртава. Основни принцип поступања свих потписника Протокола је заштита сигурности жртве (зауостављањем насиља и спречавањем понављања насиља), водећи рачуна о избјегавању додатне виктимизације и повређивања жртве.